

Curierul Sanitas

Buletin informativ
al Sindicatului "Sănătatea"
din Republica Moldova

Nr. 1 (94) Aprilie, 2010

Dragi colegi!

Lumina Sfintei Învieri să pătrundă în sufletul și în inimile voastre bucurându-vă de minunea Învierii Domnului nostru Iisus Hristos!

Lumina și căldura Paștelui să vă încălzească sufletele, să vă lumineze mințile, să vă deschidă inimile spre iubire, credință, iertare. Să fim mai buni, să ne bucurăm din plin de frumusețea tuturor lucrurilor care ne înconjoară și să dăruim iubire celor dragi. SĂ AVEȚI UN PAȘTE FERICIT!

*In noaptea Invierii,
cand clopotele bat,
cu lumânări aprinse,
cu sufletul curat,
să spunem împreuna....
HRISTOSA INVIAT !!!*

*Cu profund respect,
președintele Sindicatului "Sanatatea"
Victor Benu*

COMUNICAT INFORMATIV

La 26 martie, curent, a avut loc ședința în plen a Consiliului Republican al Sindicatului „Sănătatea” din Republica Moldova. În

cadrul ședinței au fost examinate chestiuni cu privire la:

1. Convocarea Congresului V al Sindicatului „Sănătatea” și mersul pregătirii proiectelor de documente către congres. Consiliul Republican a hotărât convocarea Congresului V al Sindicatului „Sănătatea” la 28 mai 2010, care își va desfășura lucrările în incinta Colegiului Național de Medicină și Farmacie (mun. Chișinău, str. N. Testemițanu, 28). Au fost formate grupuri de lucru pentru definitivarea proiectelor documentelor către congres:

Programului, Revendicărilor și Statutului Sindicatului „Sănătatea”.

2. Au fost confirmate imputernicirile a 135 de membri ai Consiliului Republican al Sindicatului „Sănătatea”, delegați de către organizațiile sindicale primare, municipale și asociațiilor, membre ale Sindicatului „Sănătatea”.

3. Consiliul Republican a examinat raportul privind realizarea bugetului sindical pe anul 2009 și a aprobat planul pentru anul 2010.

La ședința în plen a Consiliului Republican au fost invitați și au participat Ministrul sănătății al Republicii Moldova dl Vladimir Hotineanu și Directorul General al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină dl Mircea Buga.

Publicăm crâmpeie din alocuțiunile lor în paginile următoare.

Alocuțiunea dlui Vladimir Hotineanu, Ministrul sănătății

Strategia Guvernului și a Ministerului Sănătății pentru sectorul de sănătate

Reieșind din responsabilitatea pentru realizarea Programului de activitate al Guvernului „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” pentru anii 2009-2013, a Programului de stabilizare și relansare economică pentru anii 2009-2011, Politicii Naționale de Sănătate și a Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Sănătății, Ministerul Sănătății și-a trasat obiective prin atingerea cărora să fie soluționate problemele din sistemul de sănătate, inclusiv cele menționate de populație în cadrul întrunirilor în teritorii, de lucrătorii medicali, specialiștii și savanții din medicina autohtonă.

Aceste obiective sunt: depășirea efectelor negative ale crizei economice asupra sănătății populației, în special a celei social-vulnerabile; sporirea eficacității sistemului de sănătate prin gestionarea eficientă a resurselor; asigurarea accesului tuturor cetățenilor Republicii Moldova la serviciile medicale și farmaceutice de calitate prin creșterea gradului de cuprindere a populației cu asigurări medicale obligatorii;

prioritizarea investițiilor în serviciile de asistență medicală și menținerea nivelului de angajare a personalului medical, necătfînd la efectele negative ale crizei economice; fortificarea capacităților serviciului de stat de supraveghere a sănătății publice și asigurarea răspunsului sistemului sănătății la pandemia de gripă.

Bugetul consolidat al ocrotirii sănătății precizat în anul 2009 a constituit 3820,7 mil. lei, cea ce este cu 512,9 mil. lei mai mult comparativ cu bugetul anului 2008, dar cu 506,5 mil. lei mai puțin decât bugetul consolidat al ocrotirii sănătății aprobat pentru anul 2009.

Pentru extinderea accesului la servicii medicale, în special al categoriilor de persoane social-vulnerabile pentru anul 2010 a fost majorat cuantumul resurselor financiare din bugetul de stat transferat în fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală cu cca. 32,2% față de nivelul precizat pentru anul 2009, ponderea acestora fiind de 59,3% în totalul fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală (Legea fondurilor AOAM pe anul 2010, aprobată la 23.12.2009).

În contextul diminuării diferenței de calitate a serviciilor medicale din zonele rurale și cele urbane până la finele anului 2013 sunt preconizate a fi reconstruite 65 Centre de sănătate.

În contextul optimizării sectorului spitalicesc prin consolidarea și restructurarea spitalelor a fost elaborat proiectul Legii spitalelor, a fost inițiată elaborarea Planului general de dezvoltare a asistenței medicale spitalicești.

Noi trăim într-o perioadă foarte complicată. Sistemul actual de sănătate încă nu răspunde așteptărilor cetățenilor noștri. Gradul de uzură fizică a aparatului medical existent în serviciul de imagistică constituie 60%, iar în cel de diagnostic funcțional, chirurgical, de anestezie și terapie intensivă – 75%. Uzura morală a echipamentului medical din dotare este de circa 100%.

Volumul mijloacelor financiare alocate Ministerului Sănătății pentru ocrotirea sănătății, în anul 2009 s-a majorat cu 46221,3 mi lei, sau 10% față de anul 2008.

Cheltuielile salariale în anul 2009 au constituit 197018,6 mii lei și constituie o majorare de 29,5 la sută comparativ cu a. 2008 (152134,3 mii lei). Salariul mediu la o funcție ocupată din total venituri în Centrele de Medicină Preventivă este cu circa 124 lei mai mare decât salariul mediu format în mediu în instituțiile spitalicești.

În comun cu sindicatele trebuie să ne gândim cum să reducem decalajul dintre salariile medicilor, surorilor medicale și altor categorii de salariați. Noi nu trebuie să micșorăm salariile, ci să-l ridicăm pe cel de jos.

Ministerul Sănătății a elaborat și aprobat ordinul nr. 100 din 10.03.2008 „Cu privire la Normativele de personal medical”. Prin ordinul nominalizat se revede normativul de timp necesar pentru efectuarea unei vizite la medic, este expusă metodologia calculării numărului necesar de paturi spitalicești, precum și normativele de personal al instituțiilor medico-sanitare publice republicane, municipale și raionale. În cadrul instituțiilor medico-sanitare nu au avut loc reduceri de personal medical.

Numărul de lucrători medicali în republica Moldova este aproape la nivelul țărilor Uniunii Europene (31,2 medici la 10000 locuitori în Republica Moldova față de 32,1 medici la 10000 locuitori în UE). Problemele țin de distribuirea neuniformă a lucrătorilor medicali atât teritorială, cât și în diferite domenii ale medicinei. Se preconizează de a elabora noi normative de personal medical pentru instituțiile medico-sanitare, care vor reduce semnificativ aparatul administrativ al instituțiilor, și va contribui la sporirea calității și accesibilității asistenței medicale acordate populației.

Au fost elaborate și aprobate Normele metodologice cu privire la formarea devizului de venituri și cheltuieli și gestionarea surselor financiare de către instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență în care sunt expuse principiile generale de atestare și tarifare a personalului instituțiilor.

Totodată, în fiecare an, Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Sindicatul „Sănătatea” aprobă și remite în instituții circulare, unde problema în cauză este elucidată.

Costul serviciilor medicale prestate este constituit din următoarele elemente de bază: cheltuielile pentru retribuirea muncii; contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale obligatorii și la bugetul asigurărilor obligatorii de asistență

medicală; cheltuielile pentru medicamente și hrană; cheltuielile pentru inventarul moale și obiectelor de mică valoare și scurtă durată; utilizarea (amortizarea) mijloacelor fixe; cheltuielile de regie. Tarifele pentru prestarea serviciilor medicale nu corespund cheltuielilor. Ele vor fi revăzute și prezentate Ministerului Finanțelor.

Nu se includ în tariful de cost: executarea lucrărilor de cercetări științifice și achiziționarea utilajului special necesar la executarea acestor lucrări; investițiile capitale în construcții; reparația capitală a mijloacelor fixe; achiziționarea utilajului și inventarului; pentru repararea și întreținerea obiectelor de menire social-culturală și a altor obiecte ce nu se referă la activitatea de bază a instituției, bufetelor și cantinelor.

În limita posibilităților financiare, Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Sindicatul „Sănătatea” la începutul fiecărui an financiar examinează problema perfectării condițiilor de salarizare a personalului din IMSP încadrate în asigurări. Conducătorii instituțiilor au posibilitate de a modifica salarizarea personalului instituției subordonate prin majorarea coeficienților de multiplicare, stabilirea sporurilor compensatorii la salariu, acordarea premiilor, ajutorului material.

Ministerul Sănătății a înaintat deja propuneri concrete de modificare și ajustare a cadrului legislativ în domeniul parteneriatului public-privat în sectorul de sănătate și a prestării serviciilor medicale private, iar proiectul „Legii spitalelor”, asigură condiții optime pentru dezvoltarea și modernizarea spitalelor indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, inclusiv pentru spitalele private.

Instruirea profesională continuă a lucrătorilor medicali este o activitate indispensabilă de procesul de acordare a asistenței medicale de calitate. Conducerea Ministerului Sănătății a atenționat în repetate rânduri conducătorii instituțiilor medico-sanitare publice despre obligativitatea alocării mijloacelor necesare (în volum de cel puțin 2% din fondul de salarizare) pentru instruirea angajaților.

Prevederile ordinului Ministerului Sănătății nr. 60-p §3 din 03 iunie 2009 sunt în contradicție atât cu Strategia de Dezvoltare a Sistemului de Sănătate, Politica Națională în Sănătate, care urmăresc creșterea continuă a calității acordării serviciilor medicale acordate populației, cât și cu dreptul și obligațiunea lucrătorilor medicali de a fi instruiți echitabil, în conformitate cu standardele.

Sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală oferă cetățenilor Republicii Moldova posibilități egale în obținerea asistenței medicale oportune și calitative. Astfel implementarea unor facilități privind asistența medicală a lucrătorului medical nu are temeii legal.

Deschiderea centrului pentru fertilizarea in vitro se va efectua numai atunci când va fi garanția statului că nu vom avea trafic de ovule.

Legea colegiului medicilor este în Parlament.

În ce privește examenul medical obligatoriu, Dumneavoastră trebuie să fiți acei care veți controla ca fiecare lucrător medical să treacă acest examen. Trebuie să examinăm problema organizării prânzului pentru acei care lucrează în regim de urgență în instituțiile medicale.

Consiliul de evaluare și acreditare în sănătate a fost format pentru a contribui la dezvoltarea ramurii, de a impune administrația publică locală să investească în dezvoltarea spitalelor, iar pentru finalizarea lucrărilor la spitalele aflate în reconstrucție se vor lua credite.

Alocuțiunea dlui Mircea Buga, Director general al CNAM

S t i m a ț i
colegi,

Principiile
care stau la
baza sistemului
a s i g u r ă r i i
obligatorii de
a s i s t e n ț ă
medicală în
R e p u b l i c a

Moldova sunt:

- **OBLIGATIVITATEA** - Asigurarea de asistență medicală, deci și achitarea primelor de asigurare, este obligatorie pentru toate categoriile de cetățeni.

- **SOLIDARITATEA** - Contribuțiile individuale sunt stabilite în funcție de capacitatea de plată, și nu în funcție de riscurile individuale asociate vârstei, sexului sau morbidității.

- **ECHITATEA** - Toți asigurații, independent de valoarea contribuției plătite și de categorie, vor beneficia de întreg spectrul de servicii medicale

Realizările sistemului de asigurare obligatorie de asistență medicală după implementare: lărgirea accesibilității populației la asistența medicală sub aspect financiar; sporirea receptivității sistemului sanitar la necesitățile populației; creșterea autonomiei instituțiilor medicale; sporirea substanțială a finanțării IMS.

Finanțarea Sistemului de Sănătate din FAOM a crescut de la 937475,2 mii lei în anul 2004 până la 3071403,1 mii lei în 2009.

Ponderea fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală în PIB au crescut de la 2,9% în 2004 până la 5,2% în 2009. La fel avem creșterea ponderii transferurilor din bugetul de stat în PIB de la 2,0% (2004) până la 2,5% (2009).

În fondul de retribuire a muncii personalului medical din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală observăm o evoluție – de la 452987,2 mii lei în 2004 la 1409784,0 mii lei în 2009.

Salariul mediu lunar la o persoană în anul 2005 constituia 931 lei, 2006 – 1243 lei, 2007 – 1598 lei, 2008 – 2149 lei, 2009 – 2494 lei.

Numărul de solicitări prestate persoanelor asigurate acordate în cadrul AMUP era de 651895 persoane în 2004, crescând până la 891331 în 2009.

Cheltuielile pentru acoperirea costului medicamentelor compensate prescrise persoanelor asigurate în 2005 constituiau 740350 mii lei, iar în 2009 – 7405530 mii lei.

Numărul total de vizite consultative prestate în anul 2004 era de 3339234 vizite, în 2009 – 5928339 vizite.

Serviciile medicale de înaltă performanță pe parcursul anilor 2004-2009 a crescut: rezonanța magnetică nucleară – 1,9 ori; tomografia computerizată – 12 ori; scintigrafii – 3,1 ori; investigații radiografice – 18,3 ori; investigații genetice – 6,5 ori.

Veniturile și cheltuielile fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală aprobate pe anul 2010 constituie 3383468,7 mii lei.

Măsurile de eficientizare a sistemului AOAM:

- Extinderea obligativității achitării primelor de asigurare obligatorii de asistență medicală pentru toate persoanele care activează pe teritoriul Republicii Moldova.

- Utilizarea la maximă eficiență a resurselor financiare din fondurile AOAM.

- Perfecționarea mecanismelor de contractare a prestatorilor de servicii medicale.

- Elaborarea și testarea unui set standard de indicatori de verificare (calitate/performanță) pentru fiecare tip de asistență medicală pentru a asigura obiectivitate evaluării efectuate.

- Perfecționarea mecanismelor de evaluare și control ex – post prin implementarea auditului extern de sistem farmaceutic și medical.

- Îmbunătățirea controlului ex – ante (preventiv) în scopul prevenirii plăților neeficiente și nejustificate, depistării erorilor din dările de seamă.

- Perfecționarea cadrului legislativ și normativ în domeniul AOAM.

Cota de participare din fondul de salarizare a patronului și angajatului la formarea Fondului Asiguraților Obligatorii de Sănătate și raportul de participare patron/angajat: Franța – 19,4% (raport 50:50); Germania – 18,2% (raport 50:50); România – 14,0% (raport 50:50); Slovacia – 13,5% (raport 66:33); Cehia – 13,5% (raport 66:33); Estonia – 13,0% (raport 100:1); Slovenia – 12,8% (raport 50:50); Ungaria – 12,5% (raport 83:17); Lituania – 12,2% (raport 100:1); Moldova – 7% (raport 50:50).

PROGRAMUL
Sindicatului „Sănătatea” din Republica Moldova
(Un program modern al sindicatului pentru salariați)

În anii după Congresul IV din 26 mai 2005 Sindicatul „Sănătatea” din Republica Moldova a continuat să se confrunte cu mari probleme de muncă, profesionale, economice și sociale ale membrilor de sindicat.

Însă activând în condiții reale și acumulând experiența mișcării sindicale internaționale, Sindicatul „Sănătatea” în această perioadă s-a afirmat ca o organizație democratică cu o poziție fermă și imagine pozitivă în societate. Ca urmare, Sindicatului „Sănătatea” a contribuit activ la soluționarea multor probleme ce țin de apărarea drepturilor și intereselor membrilor de sindicat printre care: dezvoltarea parteneriatului social la toate nivelurile; promovarea reformelor în sănătate; perfecționarea cadrului normativ; protecția și majorarea veniturilor salariale, burselor, pensiilor și indemnizațiilor sociale; protecția profesională, economică, socială și juridică a forței de muncă; securitatea și sănătatea la locul de muncă; consolidarea sindicatului; perfecționarea sistemului educațional și informațional; organizarea tratamentului și odihnei membrilor de sindicat și copiilor lor etc.

Astăzi, însă, în condițiile creării unei noi societăți, bazată pe principiile fundamentale democratice, integrării Republicii Moldova în familia statelor Uniunii Europene, dezvoltării și reformării medicinei tehnologizate și fragmentate în specialități înguste, de la Sindicatul „Sănătatea” se cere ca niciodată unitate și solidaritate în activitate, multă muncă întru apărarea drepturilor și intereselor membrilor de sindicat.

Fiind conștienți de linia politică și socială a actualei conduceri a Republicii Moldova:

- de a se integra în structurile Uniunii Europene;
- conștientizând necesitatea de dezvoltare și reformare a ramurii sănătății prin implementarea tehnologiilor noi, menite să asigure condiții bune de activitate a personalului medical și servicii medicale de calitate populației;
- înțelegând necesitatea activizării luptei pentru apărarea drepturilor și intereselor de muncă, profesionale, economice și sociale ca răspuns la schimbările ce au loc în societate și așteptările membrilor de sindicat, Sindicatul „Sănătatea”, pentru perioada după Congresul V din 28.05.2010, își propune un Program de activitate axat pe doctrina clasică a democrației sindicale, ca document de bază pentru elaborarea programelor de activitate a fiecărei organizații sindicale afiliate la Sindicatul „Sănătatea”.

I. Obiectivele strategice

1. Realizarea Politicii de Stat pentru sănătate și implementarea programelor naționale în domeniu.
2. Sporirea finanțării sistemului de sănătate.
3. Dezvoltarea parteneriatului social.
4. Realizarea prevederilor convențiilor colective și contractelor colective de muncă.
5. Creșterea nivelului de trai al salariaților.
6. Îmbunătățirea condițiilor pentru o muncă productivă și calitativă, prin promovarea securității și sănătății la locul de muncă.
7. Sporirea eficienței asistenței juridice a membrilor de sindicat
8. Consolidarea sindicatului prin activizarea lucrului organizațiilor sindicale de bază.
9. Promovarea drepturilor sindicale-drepturi umane fundamentale.
10. Perfecționarea și intensificarea activităților de instruire și informare a membrilor de sindicat.
11. Dezvoltarea în continuare a colaborării internaționale.

II. Obiectivele privind dezvoltarea și reformarea sistemului sănătății

În cadrul parteneriatului social Sindicatul a contribuit la reformarea și dezvoltarea sistemului sănătății prin implementarea Politicii Naționale de sănătate și a Strategiei de dezvoltare a sistemului de sănătate pentru anii 2008-2017. A fost obținută o creștere semnificativă a finanțării ramurii, care a permis fortificarea bazei tehnico-materiale, îmbunătățirea condițiilor de muncă, securității și sănătății în muncă, majorarea nivelului de salarizare, o acoperire mai largă a populației în cadrul Programului unic de asigurări obligatorii de asistență medicală.

În scopul creării unui sistem performant de ocrotire a sănătății, care să răspundă necesităților și așteptărilor populației în domeniul asistenței medicale de calitate, obiectivele de bază ale Sindicatului „Sănătatea” privind dezvoltarea și reformarea sistemului sănătății sunt :

1. Asigurarea accesului echitabil al populației la servicii de sănătate calitative și creșterea nivelului de cuprindere a populației în sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală. Implementarea Protocoalelor Clinice Naționale.
2. Majorarea treptată a finanțării ramurii sănătății la nivelul de nu mai puțin de 7 % din PIB-ul republican și cel puțin 15% din cheltuielile de bază ale Bugetului de stat pentru AOAM.
3. Implementarea Programelor naționale în domeniul sănătății.
4. Perfecționarea serviciului de stat de supraveghere a sănătății publice.

III. Prioritățile de activitate a Sindicatului „Sănătatea” în domeniul îmbunătățirii finanțării ramurii sănătății

Un scop de bază pentru partenerii sociali de toate nivelurile în domeniul ocrotirii sănătății rămâne întreprinderea măsurilor eficiente pentru a asigura ramura sănătății cu resurse financiare conform necesităților, fapt care ar permite soluționarea multor probleme ce deteriorează imaginea medicinei, cum ar fi: ameliorarea dezideratelor „medic – pacient”, „medic – medic”, „medic – farmacist”; acoperirea prin Programul unic a volumului întreg de asistență medicală calitativă prestată populației; asigurarea instituțiilor medicale cu tehnică medicală de performanță; remunerarea muncii lucrătorilor medicali, care să le asigure un trai decent personal și familiilor lor, etc.

Întru realizarea acestui scop Sindicatul „Sănătatea” va susține și va contribui în continuare la soluționarea următoarelor probleme:

1. Efectuarea controlului strict privind utilizarea eficientă, cu maximă transparență și obiectivitate a resurselor financiare.
2. Monitorizarea utilizării resurselor financiare bazată, în primul rând, pe indicatorii de performanță.
3. Extinderea sistemului asigurărilor obligatorii de asistență medicală asupra întregii populații a Republicii Moldova.
4. Indexarea anuală a costului poliței de asigurare obligatorie medicală în raport cu creșterea salariului mediu pe republică.
5. Stabilirea, conform cheltuielilor reale, a prețurilor și tarifelor la serviciile medicale și indexarea anuală a lor, în funcție de indicele prețurilor de consum, rata inflației și situația economico-financiară a republicii.
6. Majorarea treptată a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală calculate în procente, de la angajator și salariați și sume fixe.
7. Modificarea legii ocrotirii sănătății privind stabilirea a cel puțin 7 la sută din PIB-ul republican pentru ocrotirea sănătății.
8. Modificarea Legii nr. 1593-XV din 26.12.2002 „Cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală” în vederea majorării cotei procentuale din totalul cheltuielilor de bază aprobate de Bugetul de stat – de la 12.1% la 15 la sută.
9. Modificarea Legii nr. 397 din 16.10.2003 „Privind finanțele publice” în vederea alocării surselor financiare instituțiilor medico-sanitare pentru buna funcționare a lor și stimularea muncii angajaților.
10. Atragerea mai activă a investițiilor străine pentru dezvoltarea și amplificarea ocrotirii sănătății.
11. Modificarea și completarea Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 1128 din 28.08.2002 „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la tarifele pentru serviciile medico-sanitare și Metodologiei stabilirii tarifelor pentru prestarea serviciilor medico-sanitare” (MO 124-125 din 05.09.2002), în vederea includerii în costul serviciilor medicale prestate a cheltuielilor pentru realizarea securității și sănătății în muncă; reciclarea și perfecționarea cadrelor; asigurarea individuală a salariaților care activează în condiții cu risc major pentru sănătate împotriva accidentelor de muncă și îmbolnăvirilor profesionale; soluționarea problemelor salariaților în cuantum de 0,15 la sută raportat la fondul de remunerare a muncii; examenul medical obligatoriu.
12. Liderii organizațiilor sindicale în comun cu angajatorii Unităților în scopul respectării principiilor de transparență în planificarea și utilizarea eficientă a alocațiilor financiare:
  - Anual, sau după caz, pe parcursul anului calendaristic vor efectua examinarea activității economico-financiare a Unității la adunarea (conferința) colectivă de muncă;
  - vor elabora și încheia Contractul de acordare a asistenței medicale între Compania Națională de Asigurări în Medicină și administrația IMSP.
  - anual vor calcula necesitatea de alocații financiare pentru asigurarea bunei funcționări a Unității medicale, creării fondului de rezervă în mărime de până la 10 % din sursele disponibile.

IV. Obiectivele de activitate privind resursele umane și protecția împotriva șomajului

Politica Sindicatului „Sănătatea” privind resursele umane și protecția împotriva șomajului va fi orientată spre:

1. Respectarea strictă a normelor ce țin de raporturile de muncă, ne admiterea disponibilizării în masă a salariaților și șomajului în ramura sănătății.
2. Eficientizarea managementului resurselor umane din sistemul de sănătate și atragerea cadrelor medicale calificate pentru activitate în mediul rural.
3. Elaborarea și înaintarea organelor de resort a propunerilor privind: acordarea creditelor preferențiale tinerilor specialiști și altor lucrători medicali pentru procurarea spațiului locativ pe un termen de 20-25 ani; stimularea dezvoltării creditării ipotecare pentru procurarea locuințelor; adoptarea metodologiei de evaluare a costului forței de muncă în sănătate; efectuarea studiului ce ține de necesitățile reale de personal medical a ramurii sănătății; instruirea salariaților ramurii privind securitatea și sănătatea în muncă, utilizarea computerului; introducerea în nomenclatorul statelor de personal ale unităților funcția de manager de calitate; examinarea problemei ce ține de revederea statelor de personal a laboratoarelor din centrele de medicină preventivă.
4. Înaintarea propunerilor de elaborare a normativelor de muncă, a personalului din Unitățile medico-sanitare, farmaceutice și de învățământ și plata reală a muncii diferitor categorii de salariați în conformitate cu standardele europene.
5. Asigurarea publicității locurilor de muncă vacante. Angajarea prioritară a tinerilor specialiști și salariaților disponibilizați în urma lichidării, reorganizării unităților sau reducerii statelor de personal, a femeilor gravide, a membrilor familiilor cu mulți copii, a altor categorii defavorizate. Sporirea ajutorului material pentru aceste persoane.
6. Prestarea serviciilor medicale de calitate și de înaltă productivitate de către colectivele de muncă prin cointeresarea lor materială și morală.
7. Promovarea principiilor democratice de dezvoltare liberă a personalității prin recunoașterea supremației persoanei, respectarea drepturilor omului, crearea condițiilor de realizare personală, egalității între sexe, promovarea tinerilor și femeilor în funcții de răspundere și conducere.

V. Obiectivele de activitate privind organizarea muncii și protecția veniturilor salariale

În perioada după Congresul V Sindicatul „Sănătatea” își va orienta activitatea spre realizarea următoarelor obiective:

1. Efectuarea unui studiu întru determinarea necesităților reale de mijloace financiare care să asigure: buna funcționare a Unităților medicale; acordarea populației a serviciilor medicale de calitate; plata muncii angajaților care să le garanteze un trai decent lor și familiilor lor. În dependență de rezultatele studiului de elaborat și înaintat de comun cu Ministerul Sănătății propuneri argumentate conducerii Republicii Moldova privind modificarea Legii ocrotirii sănătății în vederea stabilirii unei norme care să asigure finanțarea ramurii sănătății de la Bugetul de stat și bugetele locale conform necesităților.
2. Negocierea anuală cu partenerii sociali, nivel de ramură în domeniul sănătății, indexarea cuantumului salariului pentru I categorie de calificare pentru angajații din IMSP încadrate în asigurările de sănătate în raport cu nivelul creșterii economiei Republicii Moldova, prețurilor de consum și ratei inflației.
3. Elaborarea în comun cu Ministerul Sănătății unui sistem de remunerare a muncii angajaților din IMSP, care să asigure:
  - a) plata muncii angajaților în funcție de responsabilitatea, efortul intelectual și psihoemoțional, volumul și calitatea muncii; excluderea decalajului dintre salariile angajaților în funcție de teritorii administrative și instituții, care muncesc, practic, în condiții similare;
  - b) plata sporurilor la salariul de funcție:
    - până la 30 la sută medicilor de familie și personalului medical al medicilor de familie, al serviciului de urgență, chirurgical, din centrele de medicină preventivă, laboratoare și altor categorii de personal pentru munca prestată în condiții de risc major pentru sănătate (contactează permanent cu bolnavi de boli infecțioase inclusiv tuberculoza);
    - pentru devotament profesional (salariu de merit);
    - în cazurile când conform obligațiilor de serviciu contactează cu bolnavi de boli infecțioase în perioada epidemiilor declarate;
  - c) plata a cel puțin 50 la sută din veniturile acumulate în urma prestării serviciilor contra plată.
  - d) plata adaosului la salariul de funcție pentru indicatorii de calitate și sporului pentru vechime în muncă a medicilor și personalului medical veriga medie, care acordă asistența medicală specializată de ambulator și spitalicească, personalul administrativ tehnic.
4. Biroul Executiv al Sindicatului „Sănătatea” cu susținerea activă a organizațiilor sindicale membre și de comun cu Ministerul Sănătății și CNSM va interveni către conducerea Republicii Moldova privind:

4.1. Indexarea anuală a salariului pentru I categorie de calificare a angajaților din unitățile bugetare și burselor studenților din instituțiile de învățământ la nivelul nu mai mic decât minimul de existență (trai); sporului la salariul de bază pentru munca prestată în condiții nefavorabile; tarifelor și prețurilor la serviciile medicale acordate de IMSP încadrate în asigurările obligatorii de sănătate în funcție de nivelul creșterii economiei Republicii Moldova, prețurilor de consum și ratei inflației.

4.2. Micșorarea presiunii fiscale asupra persoanelor fizice, prin micșorarea cotelor de impozitare și majorarea scutirilor personale astfel încât ele să nu fie mai mici decât nivelul minim de existență (trai), iar scutirea pentru persoanele întreținute să fie stabilită, ca normă, în cuantum de 20 la sută din scutirea personală.

4.3. Elaborarea și implementarea unui nou mecanism eficient de indexare obiectivă a veniturilor bănești ale populației.

4.4. Elaborarea și adoptarea Legii „Cu privire la minimul de existență (trai)” – un act normativ care va determina o garanție minimă a statului și criteriile de evaluare a nivelului de trai a populației Republicii Moldova.

4.5. Luarea sub un control strict și permanent evoluția prețurilor și tarifelor, a lărgi lista produselor mărfurilor și serviciilor, prețurile la care să fie controlate de stat, promovând politici ce ar avea drept scop stabilirea echilibrului dintre prețuri/tarife și salarii/pensii, iar în cazul unor contradicții vizând prețurile/tarifele – să intervină prompt prin aplicarea pârghiilor sale de influență.

4.6. Elaborarea și adoptarea normelor-tip de muncă pentru toate categoriile de angajați din economia națională, inclusiv din ocrotirea sănătății, conform prevederilor art.168 al Codului Muncii.

4.7. Restabilirea funcției economice a salariului pentru I categorie de calificare prin stabilirea unui salariu unic pe republică la nivelul minimului de trai și indexarea lui anuală în funcție de creșterea reală a economiei (PIB), indicilor prețurilor de consum și rata inflației.

4.8. Unificarea vârstei de pensionare și a modului de calculare a pensiei pentru toate categoriile de pensionari.

5. Organele electiv reprezentante ale salariaților în comun cu administrația unităților:

5.1. Vor organiza instruirea permanentă a angajaților despre drepturile lor la plata muncii stabilite de actele normative naționale și internaționale și vor întreprinde măsuri privind respectarea lor necondiționată.

Cheltuielile ce țin de instruire vor fi suportate de angajator din mijloacele bănești ale Unității preconizate pentru formarea profesională continuă a salariaților.

5.2. Vor asigura ocuparea tuturor statelor de personal aprobate ale instituției medico-sanitare, farmaceutice și de învățământ. În cazurile existenței locurilor de muncă vacante sau temporar libere, de acordat salariaților lucru prin cumul, spor la salariul de bază pentru înlocuirea salariaților temporar absenți, pentru intensitatea muncii, lărgirea zonei de deservire; în cuantum nu mai puțin de 50% și nu mai mare de 100% din salariul tarifar (de funcție) stabilit pentru persoana (funcția) liberă.

5.3. Realizarea prevederilor documentelor aprobate de Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Sindicatul „Sănătatea” ce țin de: cotele maxime a cheltuielilor pentru remunerarea muncii angajaților din IMSP încadrate în asigurările obligatorii de asistență medicală în funcție de suma fiecărui tip de venit în urma prestării serviciilor medico-sanitare inclusiv contra plată; Normele metodologice cu privire la formarea Devizului de venituri și cheltuieli a Unității și gestionarea surselor financiare de către IMSP încadrate în asigurările obligatorii de sănătate.

5.4. Vor utiliza eficient, echitabil și transparent resurse financiare ale unității medicale; preconizate pentru remunerarea muncii salariaților.

5.5. Efectuarea atestării și tarificării corecte a salariaților, în limitele cotelor maxime ale cheltuielilor pentru remunerarea muncii angajaților în funcție de suma fiecărui tip de venit acumulat în urma prestării serviciilor medico-sanitare, cu respectarea strictă a principiilor de transparență și obiectivitate la stabilirea salariilor de funcție, sporurilor și suplimentelor la salariul de bază;

5.6. Asigurarea respectării termenelor de plată a salariilor, adaosurilor, sporurilor, plăților de stimulare și compensare;

5.7. Colaborarea cu administrația publică locală în vederea alocării resurselor financiare unităților medico-sanitare pentru buna funcționare a lor și majorarea veniturilor salariale ale angajaților;

5.8. Colaborarea cu inspectoratele teritoriale de muncă întru realizarea prevederilor actelor legislative și normative ce țin de organizarea muncii și plata la timp și corectă a salariilor.

5.9. Neadmiterea reținerii salariilor. La necesitate de aplicat mecanismul legislativ de responsabilitate a persoanelor vinovate de încălcarea drepturilor salariaților la plata muncii la timp și prioritară față de alte plăți.

VI. Obiectivele privind realizarea parteneriatului social

În perioada de referință, sistemul Parteneriatului social s-a dezvoltat prin completarea cadrului normativ și implementarea normelor și principiilor sale la toate nivelurile.

A fost adoptată Legea nr.245-XVI din 21.07.2006 „Privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective nivel de ramură și nivel teritorial, Regulamentul-tip privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru dialog social „angajator-salariați” în Unități.

Au fost negociate și încheiate Convențiile colective (nivel de ramură) pe anii 2005-2008 și 2010-2013 între Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Sindicatul „Sănătatea”. În unități au fost încheiate contracte colective de muncă. Liderii organelor sindicale au reprezentat membrii de sindicat în majoritatea organelor colegiale din ramura sănătății de toate nivelurile.

În scopul apărării drepturilor și intereselor social-economice ale membrilor de sindicat, Sindicatul „Sănătatea” a utilizat pe larg principiile de bază ale parteneriatului social reglementate de Codul Muncii, Legea sindicatelor, alte acte naționale și internaționale.

Obiectivele de bază pentru realizarea parteneriatului social în perioada următoare:

1. Conlucrarea activă cu angajatorii, autoritățile publice locale și centrale, prin participarea activă la elaborarea, adoptarea și realizarea prevederilor actelor legislative și normative, soluționarea problemelor social-economice, încheierea convențiilor și contractelor colective de muncă nivel național, ramural, de teritorii și unități.

2. Promovarea reprezentanților sindicatului în organele colegiale de toate nivelurile, inclusiv:

a) comisia națională pentru consultări și negocieri colective;

b) organele colegiale din ramura sănătății și unității;

c) consiliul de administrare a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină

d) consiliile de administrare a IMSP;

e) consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate;

f) comisiile de atestare și tarificare din unități;

g) comisiile pentru soluționarea litigiilor individuale de muncă și medicale;

h) comisiile mixte ale Ministerului Sănătății, Sindicatului „Sănătatea”, Ligii Medicilor și Asociației de Nursing;

i) comisiile pentru monitorizarea utilizării raționale a investițiilor în sănătate;

j) alte organe colegiale.

3. Crearea Comisiilor pentru dialog „angajator-salariați” în toate unitățile și asigurarea funcționării ei.

4. Va elabora și înainta de comun cu Ministerul Sănătății și CNSM propuneri conducerii Republicii Moldova privind:

4.1. Adoptarea sau modificarea actelor normative:

a) Legii ocrotirii sănătății nr.411-XIII din 28.03.1995 în vederea stabilirii unei cote garantate din PIB pentru finanțarea ramurii sănătății de la Bugetul de Stat;

b) Legii supravegherii de stat a sănătății publice;

c) Legii nr. 156 din 14.10.1998 „Privind pensiile de asigurări sociale de stat” în vederea stabilirii unui quantum unic pentru toți cetățenii Republica Moldova, din venitul mediu lunar asigurat pentru calcularea pensiei pentru limita de vârstă și recalcularea pensiei a pensionarilor care continuă activitatea de muncă;

4.2. Participarea reprezentanților sindicatelor la lucrările Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova.

4.3. Repartizarea biletelor la tratamentul balneo-sanatorial și odihna copiilor în raport cu cota contribuției la formarea Fondului de asigurări sociale și numărul de salariați, precum și salariaților cu indicații medicale pentru tratament balneo-sanatorial.

4.4. Revederea Regulamentului de plată a concediilor pentru pierderea temporară a capacității de muncă din Fondul social republican după principiile egalității tuturor salariaților, inclusiv tinerilor specialiști care participă la formarea Fondului de asigurări sociale de stat.

4.5. Monitorizarea și participarea la realizarea Programului Guvernului de stabilizare și relansare economică a Republicii Moldova pe anii 2009-2011 privind dezvoltarea și reformarea ramurii sănătății.

VII. Obiectivele privind asistența juridică

În scopul asigurării cât mai eficiente a apărării drepturilor și intereselor de muncă, profesionale, economice și sociale ale membrilor de sindicat, Sindicatul „Sănătatea” își propune următoarele obiective:

1. Avizarea actelor normative ce ating drepturile legitime ale salariaților și înaintarea cerințelor pentru neadmiterea lezării lor.

2. Oferirea consultărilor juridice gratuite pentru toți membrii de sindicat.

3. Reprezentarea intereselor membrilor de sindicat în relațiile cu angajatorii.
4. Controlul respectării dreptului fiecărui salariat la muncă, inclusiv prin sesizarea organelor de supraveghere și control, a organelor de jurisdicție a muncii.
5. Asistență în soluționarea litigiilor individuale și a conflictelor colective de muncă, precum și a dreptului la grevă.
6. Consultarea membrilor de sindicat în toate procedurile ce țin de soluționarea litigiilor individuale și a conflictelor colective de muncă.
7. Consultarea activului sindical la negocierea și încheierea contractelor colective de muncă și convențiilor colective nivel de unități și teritoriu.
8. Apărarea în instanțele de judecată a drepturilor și intereselor membrilor de sindicat vizând raporturile de muncă și sociale.
9. Repunerea în drepturi a membrilor de sindicat prin negocieri directe cu angajatorul, precum și apărarea în instanțe judiciare.
10. Neadmiterea muncii forțate, muncii neplătite, discriminării în domeniul raporturilor de muncă.
11. Promovarea principiului egalității salariaților, fără nici o discriminare, la avansare în serviciu.
12. Operativitatea în examinarea petițiilor membrilor de sindicat.
13. Controlul respectării drepturilor sindicale.
14. Instruirea și informarea juridică continuă a membrilor de sindicat.
15. Colaborarea, sesizarea și solicitarea intervenției CNSM, Inspecției muncii sau Procuraturii Generale în cazurile de afectare gravă a drepturilor salariaților din ramură cât și la instruirea responsabililor pentru securitatea și sănătatea în muncă.

VIII. Obiectivele de activitate privind securitatea și sănătatea în muncă

Viața și sănătatea lucrătorilor sunt valori de bază ale muncii decente. Republica Moldova a ratificat un șir de convenții internaționale în domeniu, a adoptat Legea securității și sănătății în muncă, care a intrat în vigoare la 1.01.2009. Guvernul a aprobat Regulamentul privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale. Semnând Convenția colectivă (nivel de ramură) pe anii 2010-2013 partenerii sociali sau obligat să realizeze un șir de măsuri privind securitatea și sănătatea în muncă. A fost aprobată o nouă Listă-tip a ramurilor „Sănătate și protecție socială” a lucrărilor și locurilor de muncă cu condiții grele și deosebit de grele, vătămătoare și deosebit de vătămătoare pentru care salariaților li se stabilesc sporuri de compensare în mărimi fixe. A crescut numărul specialiștilor în domeniul securității muncii, serviciilor medicale și pentru protecția muncii. Cu toate acestea necesită soluționare multe probleme ca locurile de muncă să corespundă normelor unui loc de muncă decent care să nu-i afecteze sănătatea lucrătorului medical. În acest scop activitatea Sindicatului „Sănătatea” va fi orientată spre:

1. Perfecționarea sistemului de protecție a muncii în conformitate cu prevederile Codului Muncii, Legii securității și sănătății în muncă, Convențiilor și contractelor colective de muncă, altor acte normative în domeniu.
2. Instruirea conducătorilor unităților, activului sindical și salariaților pe probleme de securitate și sănătate în muncă.
3. Realizarea programelor nivel ramural și de unitate privind securitatea și sănătatea în muncă.
4. Examinarea factorilor de risc profesional și factorilor ce generează violență la locul de muncă și realizarea măsurilor pentru înlăturarea lor.
5. Promovarea culturii fizice și sportului, modului sănătos de viață în colectivele de muncă. Organizarea spartachiadelor salariaților.
6. Planificarea și utilizarea eficientă a cel puțin 2% a surselor bănești raportate la fondul de salarii, pentru protecția muncii în unitate.
7. Asigurarea obligatorie a salariaților, din sursele financiare ale angajatorului, împotriva accidentelor de muncă și îmbolnăvirilor profesionale
8. Asigurarea cu alimentație specială conform criteriilor de acordare gratuită a alimentației de protecție a sănătății angajaților
9. Asigurarea tratamentului balneosanatorial a salariaților și a odihnei copiilor în limita mijloacelor financiare preconizate pentru aceste scopuri, precum și prin compensarea parțială a costului biletelor de tratament din mijloacele financiare a instituției, precum și a sindicatelor. În acest scop necesită a fi constituit în fiecare Unitate Fondul Social.

10. A iniția legiferarea plății până la 30% din salariul de funcție pentru unele categorii de salariați care activează în condiții de risc pentru viață și sănătate.

IX. Obiectivele de activitate privind protecția socială-economică a tineretului și femeilor

În perioada de referință au fost realizate un șir de măsuri menite să stimuleze angajarea tineretului în localitățile rurale: plata indemnizației unice, s-a aprobat mecanismul de asigurare cu locuință gratuită sau compensarea cheltuielilor pentru închirierea locuinței, obținerea anticipată a categoriei de calificare pentru rezidenți, doctoranzi și secundariații clinici angajați în sectorul rural. Măsurile întreprinse sunt binevenite dar insuficiente pentru motivarea tineretului să muncească în sectorul rural.

A fost obținută majorarea burselor. S-au îmbunătățit condițiile de studii și de trai ale studenților în cămine. Sindicatul a intensificat activitățile educaționale, culturale și de odihnă a tineretului, acordând ajutoare materiale tinerilor din familii nevoiașe.

Criza economico-financiară profundă care a afectat republica și finanțarea insuficientă a ramurii sănătății a agravat cu mult starea materială și socială a tineretului fapt ce cauzează migrațiunea masivă în alte domenii de activitate și alte țări. S-a agravat asigurarea cu cadre medicale și în sectorul urban.

Redresarea situației poate fi obținută numai prin realizarea unor măsuri de urgență și concrete de către organele de stat de toate nivelurile.

Întru realizarea acestui scop, Sindicatul „Sănătatea” își propune următoarele obiective:

1. Crearea condițiilor pentru tinerii specialiști să obțină locuințe sociale sau prin sistemul ipotecar de stat și acordarea creditelor preferențiale pe termen lung.
2. Aprobarea și realizarea programului de stat de renovare și modernizare a căminelor studentești.
3. Elaborarea și adoptarea unui program de stat special privind protecția socială a tinerilor specialiști.
4. Analiza factorilor privind protecția drepturilor profesionale, sociale, economice și de muncă ale femeilor, promovarea egalității între genuri, contracararea fenomenului de violență la locul de muncă.
5. Promovarea femeilor și tinerilor în organele de conducere sindicale și ale unităților.

X. Consolidarea Sindicatului „Sănătatea”

În anul 2007 a avut loc un eveniment important –unificarea mișcării sindicale din republică, la ce și-a adus aportul și Sindicatul „Sănătatea”. În perioada de după acest eveniment n-au avut loc cazuri de imixtiune flagrantă a autorităților publice sau de administrație în activitatea organizațiilor membre ale sindicatului. Având experiența din trecut și trecând prin încercări grele, sindicatul a devenit mai puternic, cu lideri sindicali devotați intereselor salariaților și sindicalismului, a demonstrat unitate și independență, coeziune și solidaritate.

Procesele și schimbările profunde ce se desfășoară în societate și ramura ocrotirii sănătății, promovarea drepturilor sindicale –drepturi umane fundamentale, consfințite prin legislația națională și internațională, impun necesitatea consolidării organizaționale a sindicatului, aplicarea unor noi forme și metode de activitate prin:

1. Promovarea valorilor sindicalismului internațional și european autentic în rândul membrilor de sindicat. Sporirea motivației apartenenței la sindicatul „Sănătatea” și recrutarea de noi membri.
2. Dezvoltarea unității și solidarității membrilor de sindicat întru apărarea drepturilor și intereselor profesionale, economice, sociale și de muncă;
3. Perfecționarea structurii sindicale teritoriale. Fortificarea organizațiilor sindicale primare și transformarea lor în organizații de bază active și eficiente.
4. Crearea organizațiilor sindicale noi prin extindere în sectorul privat și unitățile nou formate, indiferent de forma organizatorico-juridică.
5. Perfecționarea sistemului de monitorizare și declarare a încălcărilor drepturilor sindicale
6. Elaborarea și promovarea unei politici de cadre, ce ar asigura creșterea profesionalismului și responsabilității persoanelor alese sau care îndeplinesc funcții în organele sindicale și de stat de orice nivel, capabile să-și asume riscurile și să apere cu succes organizația sindicală, drepturile salariaților și membrilor familiilor lor.
7. Selectarea și pregătirea rezervei de cadre din rândul tineretului, a unor lideri sindicali consecvenți și devotați sindicatului, capabili să activeze în condiții economice noi.
8. Stimularea morală și materială a cadrelor și a activului sindical.
9. Protejarea liderilor și activiștilor sindicali în conformitate cu legislația în vigoare.
10. Continuarea creării condițiilor de activitate a organelor sindicale.

XI. Obiectivele de activitate privind perfecționarea activității de instruire și informare sindicală

În scopul promovării democrației, valorilor sindicalismului global, drepturilor umane și cele sindicale, activitatea de instruire și informare sindicală va fi orientată spre: informarea permanentă și obiectivă a membrilor de sindicat și a

opinii publice despre activitățile sindicale și problemele cu care se confruntă salariații; pregătirea și instruirea cadrelor și activului sindical; formarea imaginii pozitive a sindicatului între membrii de sindicat și în societate.

Intru realizarea acestui scop activitatea Sindicatului „Sănătatea” privind sistemul educațional și informațional va fi orientată spre:

1. Crearea sistemului informațional al Sindicatului „Sănătatea”.
2. Introducerea tehnologiilor moderne în activitatea informațională. Perfecționarea paginii WEB a Sindicatului „Sănătatea”. Dotarea tehnico-materială (fax, telefon, computer) a comitetelor sindicale.
3. Elaborarea și editarea materialelor didactice. Crearea unei baze metodico-instructive pentru responsabilii de activitatea informațională, a activului și liderilor sindicali.
4. Îmbunătățirea calității și sporirea periodicității buletinului informativ „Curierul Sanitas”, altor materiale informative și distribuirea lor către toate organizațiile sindicale.
5. Asigurarea de către factorii de decizie a accesului la informație privind problemele ce interesează sindicatul și salariații.
6. Conlucrarea mai activă cu organele mass-media în reflectarea tematicii privind ocrotirea sănătății și protecția social-economică a salariaților.
7. Elaborarea și editarea materialelor ilustrative și de informare individuală a membrilor de sindicat, a atribuției Sindicatului „Sănătatea”, modulelor educaționale etc.
8. Extinderea programelor educaționale de „Formare de formatori”, de calificare profesională suplimentară” Parteneriatul social în sfera muncii”, cursuri de formare în domeniul securității și sănătății în muncă, cunoașterea drepturilor juridice și sindicale de către membrii de sindicat
9. Participarea activă la realizarea programelor de instruire sindicală ale CNSM, Institutului Muncii, PSI și altor parteneri.
10. Inițierea de comun cu Ministerul Sănătății a unor activități de cercetare și instruire pe probleme ce prezintă interes pentru liderii de sindicat și conducătorii unităților medico-sanitare.

XII. Obiectivele de activitate privind colaborarea internațională

Sindicatul „Sănătatea” este membru al Federației Internaționale a Sindicatelor Serviciilor Publice (PSI, Franța) și al Federației Europene din serviciile publice. Este membru fondator al Confederației Internaționale a Sindicatelor Lucrătorilor Ocrotirii Sănătății (Moscova) și al CNSM

Sindicatul „Sănătatea” colaborează cu organizațiile sindicale naționale și din alte țări, participând la realizarea programelor comune și măsurilor de solidaritate sindicală.

În scopul atingerii obiectivelor sale, Sindicatul „Sănătatea” va continua colaborarea cu organizațiile sindicale naționale și internaționale menționate. Totodată, pentru intensificarea colaborării internaționale vor fi întreprinse următoarele măsuri:

1. Stabilirea de noi contacte, relații de colaborare și schimb de experiență cu organizațiile sindicale din sistemul ocrotirii sănătății din țările vecine și din cele ale Uniunii Europene.
2. Inițierea și susținerea raporturilor directe de colaborare între organizațiile membre ale Sindicatului „Sănătatea” și organizațiile naționale și regionale din alte țări.
3. Realizarea în comun cu PSI, EPSU, ABVOKABO (Olanda), alți parteneri externi a programelor educativ-informaționale în problemele integrării europene, pregătirii negociatorilor și mediatorilor sindicali etc.
4. Manifestarea solidarității și acordarea sprijinului organizațiilor sindicale naționale și din alte țări în cazul încălcării grave a drepturilor sindicale.
5. Solicitarea, în caz de necesitate, ajutorului din partea organizațiilor sindicale și de drept internaționale.
6. Contribuirea la realizarea prevederilor Declarației Universale ale Dreptului Omului, Cartei Sociale Europene, convențiilor, altor acte normative naționale și internaționale vizând drepturile politice, sociale, civile și sindicale.

Rugăm ca propunerile dumneavoastră pe marginea Programului să le expediați pe adresa Sindicatului „Sănătatea”

